
PREDGOVOR

Segment COBISS2/Izposoja je del sistema COBISS in podpira eno od pomembnejših lokalnih aplikacij knjižničnega informacijskega sistema - izposoja gradiva. Integriran je z ostalimi programskimi segmenti sistema COBISS (COBISS2/Katalogizacija, COBISS/OPAC in COBISS2/Izpisi), zato se vsaka sprememba stanja v lokalni bazi podatkov (nov zapis o gradivu, izposoja, vrnitev, preusmeritev ipd.) odrazi v vseh štirih segmentih.

Proces avtomatizirane izposoje gradiva se odvija na lokalnih računalniških sistemih na osnovi bibliografskih podatkov in podatkov o stanju zaloge. Bibliografske podatke oblikujejo po principu kooperativne gradnje vzajemne baze COBIB vsi udeleženci sistema vzajemne katalogizacije. Sistem lokalne izposoje je tesno povezan s sistemom vzajemne katalogizacije, kajti izposoja je možna samo takrat, kadar obstaja za gradivo, ki ga želimo izposoditi, bibliografski zapis in opis podatkov o stanju zaloge na nivoju lokalnega kataloga. Prav tako je sistem lokalne izposoje gradiva povezan s sistemom COBISS/OPAC (Online Public Access Catalogue), ki omogoča vpogled v lokalno bazo podatkov in izpis podrobnejših podatkov o stanju zaloge posamezne fizične enote gradiva ter daje informacije o tem, ali je posamezna fizična enota gradiva prosta, izposojena ali rezervirana. COBISS/OPAC omogoča tudi vpogled v podatke o izposoji v drugih lokalnih bazah podatkov, kjer je izposoja podprta s programsko opremo COBISS2/Izposoja.

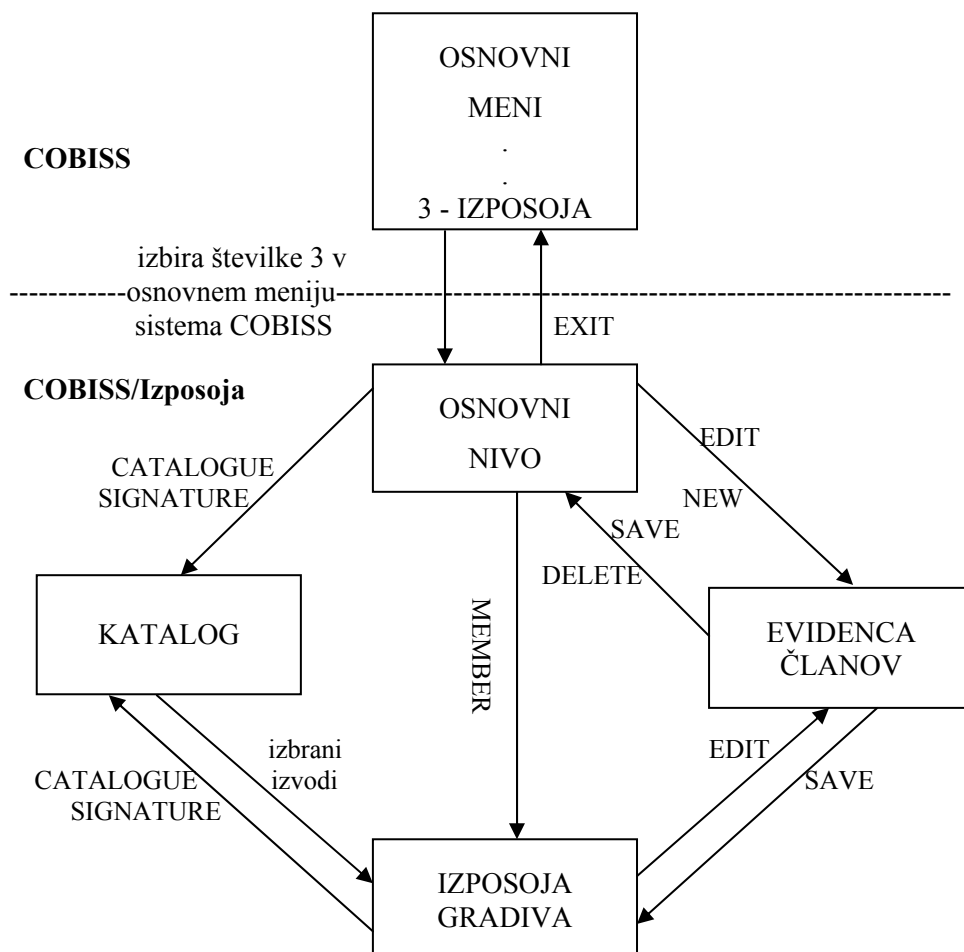
Segment COBISS2/Izposoja podpira postopke izposoje za vse tipe knjižnic, od nacionalne, visokošolskih, specialnih, splošnih in šolskih. Postopek izposoje gradiva je za vse knjižnice praviloma enak, razlike, kot so npr. različne kategorije članov, organizacija knjižnic (oddelki), različni roki izposoje gradiva ipd., pa se rešujejo s pomočjo parametrov.

Postopki znotraj segmenta COBISS2/Izposoja

Segment COBISS2/Izposoja omogoča izvedbo naslednjih postopkov:

- vpis novih članov, spreminjanje podatkov o članih, ki se že nahajajo v bazi podatkov in brisanje podatkov o članih
- izposoja gradiva, podaljšanje roka izposoje, vračanje, rezervacije in evidentiranje izgubljenih izvodov gradiva
- evidentiranje in poravnavo terjatev do članov
- dostop do kataloga in vpogled v bibliografske podatke ter podatke o stanju zaloge
- iskanje in izpis podatkov o članih

- izpisovanje podatkov na tiskalnik
- izdelavo in brisanje opominov
- vpis opomb o članih in o gradivu
- nastavitve datuma izvajanja postopkov
- vpogled v stanje gradiva in dodatne bibliografske podatke o gradivu

Slika 1: Shema segmenta COBISS2/Izposoja

Večina izpisov za potrebe izposoje (izpis opominov in tožb, preglednic s podatki o članih in izposoji, statističnih preglednic, nalepk ...) je vključenih v segment COBISS2/Izposoja, ki ga izberemo v osnovnem meniju sistema COBISS.

Namen priročnika je podati dovolj podrobna navodila za uporabo programske opreme COBISS2/Izposoja vsem knjižnicam, ki so vključene v sistem COBISS. Priročnik nadomešča dosednji priročnik (*COBISS/Izposoja, verzija 3.2, december 1992*) in kasnejše dopolnitve (*julij 1993; Delovna verzija, december 1994 in februar 1995*).

V prvem poglavju priročnika je opisan postopek priključitve na sistem in osnovna navodila za uporabo programske opreme COBISS2/Izposoja, ki med drugim vključuje tudi online pomoč.

V naslednjih štirih poglavjih so opisani postopki, ki jih lahko izvajamo na osnovnem nivoju in v posameznih okoljih segmenta COBISS2/Izposoja.

Najobsežnejše je šesto poglavje, ki vključuje opis vseh ukazov, ki jih lahko uporabljamo v segmentu COBISS2/Izposoja.

Sledijo dodatki od A do I:

Dodatki A - I

- pregled postopkov in ukazov
- pomen ukaznih tipk
- seznam kategorij članov, podatkov o članih in šifrantov
- diakritični znaki
- iskalni indeksi za gradivo
- iskalni indeksi za člana
- izposoja v potujoči knjižnici
- učbeniški sklad
- tiskalniki

V priročniku podani primeri so realni (le podatki o članih so izmišljeni), vendar se zaradi stalnega ažuriranja baz podatkov spreminjajo.

Priročnik vključuje vse dopolnitve od izdaje prve verzije tiskanega priročnika do danes. Vsebina je usklajena z delovanjem trenutno veljavne verzije programske opreme COBISS2/Izposoja.

Od junija 2009 je vsebina priročnika dostopna na portalu *Izobraževanje* pod izbiro ***E-priročniki***. S tem datumom je ukinjena distribucija tiskanih sprememb priročnika, ker je preko portala možno natisniti cel priročnik ali posamezna poglavja, ki so bila spremenjena.

Priročnik je izdelan tako, da omogoča enostavno dopolnjevanje. Ob spremembi ali dopolnitvi programske opreme si tiskano verzijo priročnika lahko posodobite tako, da zamenjate strani celega poglavja ali samo strani, na katerih so spremembe. Vse strani spremenjenega poglavja so označene z novim datumom, sama sprememba vsebine pa je zaradi lažjega prepoznavanja ob robu strani označena s pokončno črto.

Trudimo se, da bi bil razvoj programskih rešitev čim bolj prilagojen naraščajočim potrebam uporabnikov, zato so dobrodošli vsi predlogi, ki lahko doprinesejo k izboljšavi programske opreme in tega priročnika.

Vse informacije v zvezi z delovanjem sistema COBISS in druge informacije lahko uporabniki dobijo od ponedeljka do petka od 7.30. do 21.00. ure in ob sobotah od 7.30. do 13.00. ure na telefonski številki +386 2 25 20 333.

Uporabniki lahko pošiljajo svoje zahteve po dopolnitvah in spremembah programske opreme in tudi vsa druga sporočila na naslednje naslove:

Kontaktne naslovi

IZUM
Institut informacijskih znanosti
2000 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

pomoč po telefonu: +386 2 25 20 333

telefaks: +386 2 25 24 334

e-pošta: COBISSERVIS@IZUM.SI

spletni naslov: <http://www.izum.si/>

Ob tem prosimo uporabnike, da upoštevajo tudi navodila za komuniciranje z IZUM-om, ki so podana v posebnem dokumentu: *Navodila za komuniciranje med IZUM-om in knjižnicami, V4.0, Maribor, oktober 2008.*